

[Undervisningsministeren.]
mærkning, at arbejdet omkring revisionen af EFG-loven er omfattende og drejer sig om andet en blot en registrering af, hvordan for-
søget har fundet sted. Derfor må vi selvfølgelig give mulighed for, at man også her har kendskab til folketingets mening om de samlede uddannelser for de 16—19-årige.

(Kort bemærkning).
Kristine Heltberg (SF):

Jeg vil blot bemærke, at jeg mener, hr. Poulsgaards ord her netop peger på nødvendigheden af at gennemføre det, jeg anbefaler som punkt 2 i vort beslutningsforslag, nemlig en bedre information omkring EFG-uddannelserne.

(Kort bemærkning).
Brøndsted (V):

Vi skal jo have lov at revidere ifølge bestemmelsen i loven, og det er derfor, jeg synes det haster mere og mere, jo længere tid det varer. Derfor kan jeg ikke forstå, at vi skal vente og ikke få revisionen frem her og nu, så vi også kan få gjort et grundigt arbejde med den. Loven udløber som forsøgslov.

Poulsgaard (FP):

Fru Kristine Heltberg må undskylde mig, men vi har længe nok ligget under for ekspertvælde og professorvælde og alle de dér gølge teorier. Jeg tror en lille smule mere på, hvad erhvervslivet siger mig, end på, hvad professorerne fortæller mig.

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Måske skulle jeg ikke undre mig over, at hr. Brøndsted i denne sag ønsker nogle forhastede beslutninger i stedet for en fornuftig planlægning.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til undervisningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag,

betrakter jeg det som vedtaget. (Ophold).
Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om lov om styrelse af højere uddannelsesinstitutioner [af Tove Nielsen m. fl.]

(Andre selvst. forslag nr. XXI. Fremsat 23/10 75).

Forslaget sattes til forhandling.

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Det har undret mig, at dette forslag til folketingsbeslutning om styrelsesloven er genfremsat; der vil næppe komme nye tanker frem ved denne genbehandling, og jeg skal da også indskrænke mig til at henvise til det, jeg sagde ved sidste første behandling.

På baggrund af de dengang fremførte bemærkninger vil regeringen, således som det fremgår af den skriftlige del af statsministerens åbningsredegørelse, fremsætte et forslag til lov om ændring af styrelsesloven. Dette forslag vil blive fremsat i morgen, og jeg skal derfor vente med mine mere principielle bemærkninger til denne lejlighed og den efterfølgende behandling.

Jens Kristian Hansen (S):

Dette forslag til folketingsbeslutning om lov om styrelse af højere uddannelsesinstitutioner er, som det rigtigt er nævnt i bemærkningerne, identisk med et forslag, der var til behandling her i tinget den 9. maj 1975.

Da det er så kort tid siden, forslaget var til behandling her i salen skal jeg tillade mig at henvise til, hvad socialdemokratiets ordfører, hr. Søgaard, sagde ved den givne lejlighed. Det vil være at læse i Folketingstidende 1974-75, 2. samling, sp. 4827-4828, dog vil jeg komme med en enkelt modifikation. Det kan nok undre, at forslagsstillerne fremkommer med dette forslag på nuværende tidspunkt, hvor de er vel vidende om undervisningsministerens hensigter. Jeg må have lov til at erindre om statsministerens skriftlige redegørelse til trontalen den 7. oktober 1975 s. 31, hvor der under undervisningsministerens afsnit står, at

[Jens Kristian Hansen.]

ministeren agter at fremsætte forslag til lov om ændring af styrelse af højere uddannelsesinstitutioner, og vi har jo også lige hørt, at det sker ret snart. Der står videre, at ændringen drejer sig om studienævn, centralstudienævn, valgeregler og tilskud til de studerendes aktiviteter. Jeg ser derfor intet formål med at fremme et forslag til folketingsbeslutning, der opfordrer ministeren til at gøre noget, som hun skriftligt har erklæret hun vil gøre.

Halvgaard (FP):

Fire partier har nu genfremsat deres fælles forslag til folketingsbeslutning om ændringer i styrelsesloven for universiteterne og de højere læreanstalter. De nuværende forhold på vore uddannelsesinstitutioner er i stadig stigende omfang utilfredstillende, og derfor må folketinget nu påtage sig opgaven at få tingene bragt på plads. Det er et krav ikke blot fra politikerside, men også fra store dele af befolkningens, som ønsker, at der skal bringes orden i tingene. Det er afgørende nødvendigt med en gennemgribende ændring af den eksisterende styrelseslov. Det må gøres effektivt, og derfor skuffer det mig i høj grad, at de fire partier genfremsætter dette forslag og opfordrer undervisningsministeren til at ændre styrelsesloven efter retningslinjer, der langt fra er tilstrækkelige til at genskabe respekten og tilliden til forholdene på vore uddannelsesinstitutioner.

Fremskridtspartiet er enig med de fire partier i en række synspunkter i lovforslaget, f. eks. nedlæggelse af centralstudienævnene og en ændring af valgereglerne til de styrende organer. Vi er imod alle offentlige tilskud i form af skatteydermidler til politiserende virksomhed, og fremskridtspartiet mener ligeledes, det ville være uheldigt, såfremt man forskyder arbejdsopgaverne inden for en række områder fra studienævnet til de i § 11 eller § 12 omtalte råd, de såkaldte fakultetsråd. Der kan nemlig ske det, at en række faglige sagsbehandlinger bliver henvist til organer, hvor der sidder folk med helt andre forudsætninger end dem, der er nødvendige for en fornuftig sagsbehandling. Tværtimod ønsker vi at genoprette tilliden til studienævnene ved at sikre den videnskabelige sagskunds kabs indflydelse. Det mener vi bedst

gøres ved at begrænse studenterindflydelsen, således at de repræsentationsandele, som de studerende samt det teknisk-administrative personale har, nedsættes til det halve og lærernes og de videnskabelige medarbejders sættes tilsvarende op, således at afstemninger om studieordninger, eksamenskrav, fagligt indhold i studierne osv. ingen sinde mere bliver afhængige af de studerendes forgodtbefindende.

Da de fire partiers forslag til folketingsbeslutning ikke indeholder krav om nedsættelse af studenterindflydelse og bortfald af offentlige tilskud til politiserende grupper af studenter, vil gennemførelsen af en sådan folketingsbeslutning blot betyde, at de uheldige forhold får lov til at leve videre. Jeg kan udmærket forstå, at det er med beklagelse, at to af de fire partier, nemlig venstre og de konservative, har måttet erkende, at den styrelseslov af 1970 og 1973, som de selv har et medansvar for, ikke har skabt ro på universiteterne og ej heller tillid i befolkningen til, at et tilstrækkelig højt fagligt niveau bliver resultatet.

For ikke at gentage fejlen en gang til ved kun at komme med en halv løsning kan jeg henvise til det forslag til styrelseslov, som fremskridtspartiet nu genfremsætter, og som indeholder de fornødne foranstaltninger til igen at skabe arbejdsro på vore uddannelsesinstitutioner, som trods alt er en betingelse for, at et højt fagligt niveau opnås.

En nødvendig og fornuftig ændring af styrelsesloven burde ikke give anledning til partipolitiske manøvrer og taktiske krumspring, og selv om jeg på mit partis vegne i bestræbelserne på at samarbejde og koordinere vores forslag med andre hidtil kun har opnået en vis kold skulder, kan jeg give tilsagn om en saglig medvirken til at løse problemerne på vore højere læreanstalter. Det har alle krav på, ikke mindst de studerende selv, som dog trods alt for størstedelens vedkommende er kommet der for at dygtiggøre sig fagligt og ikke for at politisere på skatteydernes bekostning og ødelægge vort samfund.

Lone Dybkjær (RV):

Jeg skal med hensyn til dette forslag henvise til, hvad den radikale ordfører sagde ved førstebehandlingen i sidste samling, og jeg finder, at yderligere drøftelser bør vente,

[Lone Dybkjær.]

til vi har set undervisningsministerens forslag.

Gerda Møller (KF):

Jeg ser heller ingen grund til at gentage, hvad jeg sagde ved den sidste førstebehandling af dette forslag. Jeg vil gerne bare fremhæve, at vi er af den opfattelse, at de penge, der stilles til rådighed for de videregående uddannelser, har vi en forpligtelse til at sørge for bliver brugt på den mest forsvarlige måde. Men sådan er det jo desværre ikke, i hvert fald ikke alle steder. Vi har ingen garanti for, at det sker overalt. Vi får jo stadig væk henvendelser både igennem undervisningsudvalget og privat, henvendelser, der går bl. a. på det u hensigtsmæssige forbrug af både tid og ressourcer, der sker på de forskellige uddannelsesinstitutioner, fordi arbejdet i de styrende organer optager en uforholdsmæssig lang tid, ofte fordi — som der står i en af de henvendelser, jeg har fået — forhandlingerne får politiske overtoner. Vi eller i hvert fald jeg er godt nok vidende om, at ministeren ville fremsætte et lovforslag, og jeg mener også, at den fælles ordfører, vi har, fru Tove Nielsen, vil sige, at vi er indstillet på at stille os åbne over for de forslag, som ministeren vil komme med.

Men da vi ønsker, at de nye regler skal træde i kraft den 1. august 1976, er det jo nødvendigt, at vi får et udvalgsarbejde i gang hurtigst muligt, og da det jo i dag flere gange har vist sig, at vi må rykke for forslag og folketingsbeslutninger fra ministeren, har vi ingen garanti for, at det forslag ville komme i nær fremtid. Nu glæder det mig, at det bliver fremsat i morgen, så kan vi jo altså hurtigt få gang i drøftelserne.

Jeg har lige en bemærkning til hr. Halvgaard fra fremskridtspartiet, som ikke kunne forstå, at vi sådan fremsatte det forslag, når vi i 1973 havde været med til at vedtage den styrelseslov, vi har. Jeg må sige til hr. Halvgaard nøjagtig det samme, som jeg sagde til hr. Søgaard, som var inde på det samme ved sidste første behandling, at vi gik ind for den styrelseslov med betænkeligheder, men vi gjorde det alligevel, først og fremmest på grund af de krav til fagkyn- dighed i forbindelse med stillingsbesættelser, som vi var medvirkende til kom ind i be-

tænkningen, og understregningen af, at ansættelser ved højere uddannelsesinstitutioner alene sker på grundlag af faglige kvalifikationer og uanset ansørgernes politiske opfattelse. Det har jo vist sig, at det har betænkningen ikke kunnet garantere, og derfor går vi nu med til at revidere bl. a. studienævnenes sammensætning.

Kristine Heltberg (SF):

Jeg skal ikke bruge meget tid på dette beslutningsforslag. Vi ved jo, at ministerens forslag følger lige efter, og man kan forbeholde sine kritiske bemærkninger og vurderinger til den tid, hvor det fremkommer. Det, jeg blot vil sige, og det gælder formodentlig også ministerens eget forslag, det gælder i hvert tilfælde forslaget her, det er det, man glemmer, nemlig at det, som universiteterne og de højere læreanstalter først og fremmest har brug for, det er en smule fred til at lave det arbejde, som man egentlig talt får sin løn for at lave, nemlig forskning og undervisning. Alt, alt for meget tid går til spille med ørkesløse og endeløse drøftelser, overvejelser og vurderinger, hver gang systemet ændres, hver gang styrelsesloven får et nyt hak den ene eller den anden vej. Jeg tror, det var på tide, at man respekterede universiteterne som en stor og flittig arbejdsplads, hvor man har andet at lave end at lave om på sig selv hele tiden.

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Kristeligt folkeparti er medforslagsstiller til dette forslag. Vi kan jo ikke lade være med at tænke tilbage på, da vi for et år siden sammen med centrum-demokraterne fremsatte et forslag om at ændre styrelsesloven, at vi kunne have undgået noget af den situation, vi er i i dag, hvis det var blevet vedtaget, men der var jo meget behersket tilslutning fra næsten alle sider i salen. Vi glæder os over, at undervisningsministeren nu vil fremsætte forslag til styrelseslov, at vi kan få sammenarbejdet dem, og vi glæder os over, at der handles så resolut i RUC-sagen.

Freddy Madsen (DKP):

Jeg skal også henvise til, hvad jeg sagde, da forslaget sidst var til behandling, blot konstatere, at en af begrundelserne, nemlig det med det faglige niveau, er det senere

[Freddy Madsen.]

dokumenteret at der ingen som helst muligheder er for at konstatere. Det er altså en af de løse påstande, der er i bemærkningerne. Det vidste vi på forhånd, og det er altså ikke blevet anderledes.

Jeg kan ikke sige, at jeg glæder mig til, at undervisningsministeren fremsætter sit forslag, men vi må jo vente og se, hvordan det bliver, og så kan vi tage debatten til den tid.

Arnfast (CD):

Da centrum-demokraterne var de første, om jeg så må sige, eller i hvert fald, lige så snart de var trådt ind i tinget her, fremsatte et forslag til ændring af styrelsesloven og siden har fået, som det blev sagt før, kristeligt folkeparti med og nu er i stand til sammen med to andre partier at fremsætte dette forslag, ja, så kan vi da kun hilse med glæde, at der er en chance for, at undervisningsministeren med sit forslag måske nu føjer yderligere til, så vi kan få ændret den styrelseslov. Vi har været med fra første færd, både til at se fejlene og påpege dem og endelig til at søge at få dem rettet.

Vi kan ikke godtage det, som hr. Jens Kristian Hansen sagde, at når det havde stået i statsministerens åbningstale, så kunne vi vel afvente, om det ville komme. Vi har da ikke set noget til det hidtil. Det var vel en af årsagerne til, at vi genfremsatte vores forslag nu i denne samling. At undervisningsministeren så måske føler anledning til nu at komme med sit forslag hurtigere end ellers, det ved jeg ikke, men i hvert fald kan vi kun glæde os over, at der nu er flere, der interesserer sig for det, for hidtil har undervisningsministeren og hendes parti da afvist tanken om overhovedet at røre ved den styrelseslov, som på talrige områder har spillet fallit.

Steen Folke (VS):

Jeg skal også gøre det ret kort med henvisning til, hvad jeg sagde ved forrige første behandling for nogle måneder siden.

Det siges jo i bemærkningerne her, at man er meget bekymret over det faglige niveau på universiteterne, men jeg mener, at hovedindholdet i forslaget viser, at det er ikke det, der er den reelle bekymring. En overflyttelse af kompetence fra studienævn

til fakultetsråd vil ikke sikre et bedre fagligt niveau, tværtimod bringer det afgørelsen af sagerne længere væk fra de fag, hvor kompetencen ligger. Det er helt klart, at det egentlige ærinde, den egentlige hensigt med dette forslag fra de fire borgerlige partier, der står bag, ikke er at sikre et fagligt niveau, men derimod at fremme et bestemt politisk hensyn, nemlig at komme de besværlige og i nogen grad samfundskritiske studerende til livs, som har fået en vis indflydelse på undervisningen og forskningen på nogle af universiteterne.

Jeg mener ikke, der er grund til at spille så mange bemærkninger på venstres og de andre partiers forslag, idet det er helt oplagt, at det ikke på rimelig vis lader sig administrere, sådan som det er udformet. Derfor er der nok mere grund til at bekymre sig om det forslag, som regeringen har varslet. Jeg kan f. eks. citere, hvad der har stået om det i Information den 28. oktober i en artikel, der indledes med følgende:

„Det svirrer med forlydender inden for højere uddannelseskredse om, at undervisningsminister Ritt Bjerregaard er i færd med at overhale de borgerlige partier højre om med hensyn til angreb på den gældende styrelseslov for de højere uddannelser. Angrebene skal dreje sig om kraftig beskæring af studenternes medindflydelse på deres arbejde og en omlægning af valgeregler og bevillingsregler til fordel for minoritetsgrupper inden for studenterarbejdet.“

Derefter gøres der opmærksom på, hvad rygterne mere præcist går ud på, nemlig dels disse omlægnings af tilskuddene, dels og først og fremmest, at man vil reducere de studerendes repræsentation i studienævnene fra 50 til 33 $\frac{1}{3}$ pct.

Jeg vil da meget gerne have, hvis jeg kunne få et klart dementi fra undervisningsministeren af disse løse rygter, som jeg her bringer til torvs med Information som kilde. Det ville være meget betryggende, hvis vi én gang for alle kunne få fejlet disse rygter af bordet.

Desværre er Information jo nok forholdsvis rimeligt orienteret om disse sager. I hvert fald mener jeg, at forslag af den type her netop vil fremme det politiske hensyn, som også er det egentlige hensyn bag de borgerlige partiers forslag, som vi behandler i dag. Jeg mener, at det, der foregår for øje-

[Steen Folke.]

blikket, alt sammen er udtryk for, at staten i højere og højere grad griber ind over for det, der foregår på universiteterne. Den selvstændighed, man har talt om, er en fiktion, bliver i stadig større grad en illusion. Staten vil ikke tolerere, at studerende og lærere bruger den frihed, som de har haft i et vist omfang, til at uddanne sig og hinanden og forske på et grundlag, som ikke er det officielt accepterede.

Det er den egentlige baggrund for de indgreb, der kommer nu. Det overgreb mod RUC, som regeringen har besluttet, og som blev varslet i går, er blot det mest ekstreme udtryk for, at man nu i stigende grad sætter alle universiteterne under administration eller i hvert fald vil ændre styrelsesloven sådan, at man sikrer, at den selvstændighed, som universiteterne traditionelt har været tillagt, bliver forvæltet på en sådan måde, at det ikke bliver vendt i for højt omfang til en kritisk forskning og kritisk undervisning, som ikke kommer staten tilpas.

Eva Rothenborg (FP):

Kun disse få bemærkninger: undervisningsministeren har ved gentagne lejligheder betegnet sig selv som realpolitiker. Med hendes beslutning i går om at sætte RUC under administration, en beslutning, som vi alle sammen udmærket godt ved har kostet hende blod, sved og ikke mindst tårer, har hun bevist, at det er rigtigt.

Jeg tror også, at hun og hendes parti er klar over, hvor skoen trykker overalt i landet. Det overvældende materiale, som er væltet ind til undervisningsudvalget og dermed vel også til undervisningsministeren fra alle landets universiteter, mere end taler for sig selv. Det er råb om støtte fra os herinde, som ingen og mindst af alle landets undervisningsministre kan og vil sidde overhørig. Der foreligger jo også oplysninger om, at undervisningsministeren og dermed socialdemokratiet nu går ind med deres forslag i regulære drøftelser om at få rettet på de forhold i styrelsesloven, som trænger til revision, og det er dér, vi skal hen.

Fremskridtspartiet er rede til at gå ind i disse drøftelser og undervejs komme med vore egne positive forslag til løsning af problemerne, og vi er helt sikre på, at det vil være muligt at komme frem til en fælles løs-

ning, som har et acceptabelt stort flertal bag sig i de partier, der er realitetsbetonede nok til at tone rent flag og indse, at dette er en fælles opgave og ikke hverken et chanceryttereri for at spille sorteper videre til undervisningsministeren eller et fraktionsløb, hvor visse andre partier allernådigst kan få lov til at springe på i farten.

Fremskridtspartiet ønsker i denne sag at bidrage til samarbejdet på så bred basis som muligt, og hvis der — hvad jeg tror — kan skabes flertal for denne fælles opgave, så både må og skal dette flertal bruges til den revision af styrelsesloven, hvor alle partier gør deres synspunkter klart gældende og dermed tager medansvaret for resultatet.

Vi beklager jo i bund og grund alle, at det har vist sig at være nødvendigt. Vi kender vel alle den tomme og lidt flade fornemmelse efter at have givet vore unge det medansvar og den frihed, de så indtrængende ønskede, at se dette medansvar og denne frihed så sørgeligt, ikke brugt, som hr. Steen Folke sagde, men misbrugt. Sigtet var positivt, resultatet blev negativt. Måske fordi medansvaret og friheden blev givet for pludseligt og for vidtrækkende. Der er jo uægtelig en sandhed i det gamle ord om, at man skal krybe, før man kan gå.

Vi hilser med glæde undervisningsministerens forslag i morgen og skal gøre vores til, at det får en god og positiv behandling.

Erhard Jakobsen (CD):

Næsten i forlængelse af, hvad den sidste taler sagde, skal jeg sige, at jeg føler, der er ualmindelig stor enighed i dette folketing om, at nu skal der altså ske noget, og her må naturligvis alle partipolitiske bestræbelser høre op. Her står vi over for nødvendigheden af at gøre noget, som kan være meget ubehageligt for nogle, og som er noget ubehageligt for alle, men som vi simpelt hen kommer til at gøre i fællesskab.

Bare et par historiske kommentarer. Det studenteroprør, som jo gik rundt omkring over en række vestlige lande, og vel østlige med, men dér kunne man jo hurtigt knuse det med tanks, og hvad man ellers havde til rådighed, i 1960'erne, havde et sigte, som måtte nyde sympati hos alle, der havde fulgt udviklingen ved universiteterne og kunne forstå, at nye metoder trængte sig vej frem. Altså en ændring af studierne form

[Erhard Jakobsen.]

kunne ingen som helst have noget imod, det ønskede alle at medvirke til. Mange troede, og det var måske lidt naivt, at det var det, der var hovedsigtet med studenteroprøret, men der skulle ikke gå lang tid, før der blev bekendt ren kulør.

Når man bare et par år senere hører nogle af dem, der var med i studenteroprøret, fortælle om, hvad deres egentlige hensigt var, og hvad de har nået, ja, så lægges kortene på bordet. Man lægger ikke skjul på, at det med bedre forhold for studenterne var noget ganske sekundært. Det, det drejede sig om, var at gøre såvel universiteterne, studierne som forskningen til et instrument i klassekampens hånd. Det lægger man ikke skjul på. Man siger rent ud, at universiteterne skal bruges til at støtte arbejderklassens kamp for at vælte det kapitalistiske system. Det er dejligt at få det at vide.

Der skal heller ikke være tvivl om, at den opposition, der nu sætter ind, ikke sætter ind for at skade studenternes frie forhold ved deres universitet, men den sætter ind på to fronter. Den sætter ind for det første for at fortælle, at et universitet ikke er et sted, hvor alle vader ind og er med til at lave, hvad det passer dem at lave. Et universitet koster mange penge, og det er stedet, hvor man kommer for at lære ting, hvor generationer har vist os, at her er noget, som vi er nødt til at vide for overhovedet at komme videre. Der lægges bunden.

I den almindelige lighedsdille, som roder og raver rundt omkring, og som rager frem overalt, er man nået frem til en erkendelse af, at man ikke kan gøre alle lige kloge. Det beklager man, og så vælger man i stedet for at gøre alle lige dumme. Man gør det ved at sige, at alle kan komme med, og så må vi sætte eksamenskravene ned, for ellers kan alle ikke være med, og så ender det med, at det slet ikke bliver nogen eksamen.

Det er det første, der skal være slut, og det gør vi på studenternes vegne. Det er dem, der er interesseret i, at de ikke bliver holdt for nar med nogle klassekampsteorier og noget marxistisk sludder-sladder, men at de får en uddannelse, som de har brug for, ikke bare som erhvervsmedlemmer, men som mennesker.

Jeg glæder mig over, at mit gamle parti er med i disse bestræbelser, det har jeg ven-

tet man ville komme hele tiden. Jeg synes, alle partier nu skylder regeringens kommende forslag, at vi prøver at samarbejde mest muligt om at få en orden, som vi kan bære i fællesskab. Det ville være urimeligt, at undervisningsministeren skulle bære et særligt ansvar i den forbindelse. Vi andre har i høj grad været med til at provokere forslaget frem, men det er forholdene, det er udviklingen på universiteterne, der har gjort det nødvendigt. Det er ikke et lune hos undervisningsministeren.

Ordføreren for forslagsstillerne (Tove Nielsen) (V):

Selv om debatten om dette forslag fra de 4 partier har været meget kort i dag, hvad der vel ikke kan undre nogen, hilser jeg dog med glæde, at vi i dag har fået, kan vi allerede sige, en sikring for, at der nu i hvert fald sker en ændring af den styrelseslov, vi har kørt under indtil nu.

Det er klart, at vi har vidst, at regeringen ville fremsætte et forslag om en ændring af styrelsesloven. Det har vi vidst, fordi det stod i åbningstalen. Men det, vi ikke har vidst, var, på hvilket tidspunkt regeringen ville fremsætte dette forslag, og tidspunktet er jo meget vigtigt, eftersom vi mener, at det haster enormt med at få vedtaget en ændring. Vi har jo også skrevet i vort forslag til folketingsbeslutning, at vi mener, den nye lov skal træde i kraft i 1976. Men datoen, tidspunktet for fremsættelsen af regeringens forslag, har vi altså først fået noget at vide om i dag, og vi glæder os da over, at det allerede sker i morgen. Men vi har jo heller ikke kendt tilstrækkeligt til de tanker, som regeringen har gjort sig, vi har hørt nogle punkter nævnt, som regeringen vil arbejde med. Nu får vi så altså mere at vide om, hvad der virkelig ligger i disse punkter, der indtil nu er blevet nævnt over for os. Netop ud fra den usikkerhed, der har været med hensyn til tidspunktet og det virkelige indhold i det, som regeringen vil lægge frem, og da vi mener, det haster, må man forstå, at vi naturligvis har genfremsat vort forslag.

Jeg vil sige, som jeg sidste gang sagde på de 4 partiers vegne, at vi naturligvis også vil være meget åbne over for at diskutere andre løsninger end lige netop dem, vi selv har foreslået. Det vigtigste er jo, at vi når frem

[Tove Nielsen.]

til en løsning, som vi alle kan være med til at forsvare, en løsning, som hviler på et bredt flertal her i folketinget, for ingen kan være tjent med, at der til stadighed skal ske ændringer, fordi man skifter med flertal fra år til år.

Det, som for os er vigtigt, er, at det, vi egentlig troede var nedfældet i loven af 1973, men som vi desværre er blevet skuffede over nu, hvor vi ser resultaterne, nemlig at vi kunne sikre det faglige, det høje faglige niveau, at der var en sikring for mindretallene, at man ikke underkuede nogen, som ikke lige netop havde de synspunkter, som de stærkeste på stedet havde, ja, det er de ting, som vi gennem en ny lov må være med til at sikre.

Jeg er meget glad for, at regeringen også nu har erkendt, at loven af 1973 ikke er tilstrækkelig, og derfor forventer vi, at det nu kan lykkes os i løbet af ganske kort tid at få gennemarbejdet hele problematikken omkring styrelsen af de højere uddannelser. Det skal i hvert fald ikke skorte på velvilje fra de 4 partiers side, der har fremsat det forslag, vi ganske vist meget kort har diskuteret i dag.

Steen Folke (VS):

Jeg vil gerne ønske undervisningsministeren til lykke med hendes forbundsfæller fru Eva Rothenborg og hr. Erhard Jakobsen. Jeg mener, at de indlæg, der kom fra fru Eva Rothenborg og hr. Erhard Jakobsen, mere end noget sagde, at det, som jeg påstår, altså er rigtigt, at det, det egentlig drejer sig om, er en form for politisk censurindgreb over for universiteterne. Hr. Erhard Jakobsen nikker, kan jeg se. Det er det, der er realiteten i de drøftelser her, det er det, der er realiteten i de borgerlige partiers forslag, og det er, kan man frygte, det, der er realiteten i det forslag, som socialdemokratiet fremlægger. Det er stadig ikke klart, hvad det forslag egentlig kommer til at indeholde, og jeg vil stadig gerne have en dementi af de rygter, jeg bragte til torvs, hvis et sådant dementi kan gives.

Så vil jeg godt sige, at fru Eva Rothenborg og hr. Erhard Jakobsens indlæg leder tankerne i retning af lande, hvor udviklingen er gået længere i den retning, som ligesom blev antydnet i hvert fald i de indlæg.

Jeg mener, vi har et naboland, Vesttyskland, hvor man er gået videre i sin kontrol med, hvad det er for meninger, ansatte i den offentlige sektor har, hvor man har indført det bekendte Berufsverbot, som griber ind over for folk af bestemte politiske anskuelser og gør det udtrykkelig med henvisning til disses politiske anskuelser.

Jeg mener, at de udtalelser, som specielt hr. Erhard Jakobsen kom med, peger meget i retning af, at indgrebet foretages for at forhindre, at der altså foregår uddannelse, forskning på et marxistisk grundlag, at det er det, man vil til livs, og det kommer man naturligvis gennem forskellige foranstaltninger. Det er endnu ikke herhjemme nået til Berufsverbot, og det kan vi selvfølgelig være taknemlige for, men jeg synes, det er nødvendigt at pege på, at den logik, som blev fremlagt, klart peger i retning af den slags indgreb. Jeg mener selvfølgelig, det er meget beklageligt, at man ligesom arbejder i den retning, selv om det endnu sker mere indirekte.

Kristine Heltberg (SF):

Jeg vil blot ganske kort til det, som jeg sagde i første omgang, uddybende føje til, at på de allerfleste institutter, på de allerfleste uddannelsesinstitutioner, foregår der i øjeblikket et godt og egentlig næsten for myreflittigt arbejde. Jeg tror, at det meste af den kritiske tale, der er her i folketinget om studenter o. lign., ville forstumme, hvis man egentlig så, hvor umådelig flittigt og energisk denne generation af studenter er optaget af at studere, af at diskutere, af at uddanne sig og udvide deres horisont på fredelig og meget alvorlig måde. Jeg mener, at vi ligesom kaster en brand ind i foretagendet igen og bringer uro og ødelægger det gode arbejdsklima, der de allerfleste steder er opnået, ved at gribe ind med ændringer i styrelsesloven på nuværende tidspunkt, så kort tid efter at den er blevet gennemført.

Dertil kommer, at mange steder er den dårlig nok i virkeligheden gennemført, og det skyldes i og for sig ikke nødvendigvis de højere undervisningsinstitutioners sendrægtighed. Der har også været problemer fra højere sted, fra ministeriets side, der har bevirket, at man egentlig er kommet senere i gang med at få orden i sagerne, end man selv ønskede. Jeg mener, at det er direkte

[Kristine Høltberg.]

upassende og fortvivlende at ødelægge den arbejdsatmosfære, der har grebet næsten hele vores højere uddannelsesområde. Jeg advarer ministeren — måske er det for sent — mod også selv at gribe ind på en måde, der bringer forstyrrelse i sagerne.

Eva Rothenborg (FP):

Hvis der findes noget, der hedder en politisk fagordbog, så vil jeg foreslå, at hr. Steen Folke gik hjem og slog ordet „realpolitiker“ op. Hvad er det egentlig, de røde partier hakker så enormt på undervisningsministeren for? Jo, hun fører borgerlig politik, siger man, hvad nu end dette begreb måtte indebære, for man kan jo åbenbart ikke fra den side se andet end den røde port, man altid står og glør på. Hvad er det egentlig, man har tænkt sig derovre? En stivbenet, venstrerettet politik, som der ikke er flertal for, en dagsordenskrise med et mistillidsvotum til undervisningsministeren og regeringen? Er det det, man forestiller sig derovre, hvor man selv klart, højt og tydeligt har peget på en regering Anker Jørgensen. Er det en regeringskrise og en valgsituation, man tilstræber? Det kan jeg næppe tænke mig fra venstresocialisternes side, som sidste gang var under spærregrænsen for det, man kan komme ind i folketinget med.

Nu må man prøve for en gangs skyld at være realist og så holde op med den efter min mening ganske meningsløse hakkemad, som man forstår at hælde ud over landet heroppe fra talerstolen. Det er fremtiden, det gælder, og med den fremtid tænkes der også på, hvad der i øjeblikket er ansvarligt. Det har undervisningsministeren endelig vist en forståelse for, og det synes jeg man skal tage udgangspunkt i og så ellers ikke spilde mere tid på de sædvanlige badutspring på den verbale trampolin.

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Hr. Arnfast gav nogle begrundelser for, hvorfor forslaget var fremsat. Han sagde bl. a., at man ikke havde set noget til det socialdemokratiske forslag. Det kan jeg godt forklare. Det var, fordi jeg egentlig troede, at der skulle foregå en forhandling i undervisningsudvalget om dette forslag, før det blev fremsat, og jeg havde indtryk af, at der

var vilje til et sådant samarbejde fra de partier, der havde fremsat forslaget, og det havde jeg erklæret mig villig til under førstebehandlingen. Derfor er jeg glad for, at der i dag har lydt andre toner, end man kunne have forventet, ved at man netop genfremsatte forslaget. Derfor må jeg også henvise hr. Arnfast til at læse førstebehandlingen sidste gang, hvor jeg gjorde opmærksom på, at jeg ikke fandt, det var det rette tidspunkt for en ændring af styrelsesloven, men jeg erkendte, at der var mindre ting, vi kunne kigge på, og jeg erkendte, at der var et flertal, der mente, at det var nødvendigt på dette tidspunkt. Der ville vi indgå i et samarbejde og en drøftelse om, hvordan vi mest hensigtsmæssigt fik det udformet. Forslaget til en folketingsbeslutning er jo netop et forsøg på at pålægge en minister noget, som en minister formentlig ellers ikke vil.

Så skal jeg blot til hr. Steen Folke, som åbenbart er en meget utålmodig sjæl, siden han her under debatten igen rykker mig for en udtalelse om det lovforslag, der kommer i morgen, uden at jeg overhovedet har haft ordet ind imellem, at han bliver nødt til at styre sin utålmodighed indtil i morgen. Hr. Steen Folke var så elskværdig at fremsætte en lykønskning til mig. Jeg er ked af, at jeg ikke kan gøre gengæld.

Afslutningsvis vil jeg tilslutte mig bemærkningerne fra fru Kristine Høltberg om det store og fagligt højt kvalificerede arbejde, der foregår på de højere læreanstalter. Derfor vil ændringen inden for styrelsesloven også tage sigte på, kan man sige, at bringe så lidt forstyrrelse som overhovedet muligt i det arbejde, der rent faktisk foregår.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til undervisningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

[Formanden.]

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Boligudvalget (6/11 75):

Udtræder: Aase Olesen
Ny stedf.: Gudme

Erhvervsudvalget (6/11 75):

Udtræder: Ømann
Ny stedf.: Maigaard

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 7. november, kl. 11 med følgende dagsorden:

1) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om veterinærvæsenet samt om udøvelse af dyrlægegerning.

2) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om kapitaltilførselsafgift.

3) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om beretninger angående Nordisk Råds 21. sessions anden samling 1973 samt Rådets 22. og 23. session 1974 og 1975.

4) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning angående folketingets ombudsmands beretning for året 1974.

5) *Første behandling af:*

Forslag til lov om elforsyning.

6) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om elektriske stærkstrømsanlæg.

7) *Første behandling af:*

Forslag til lov om atomanlæg m. v.

8) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om bevilning til forskning og udviklingsprojekter vedrørende alternative energikilder [af Morten Lange m. fl.].

9) *Første behandling af:*

Forslag til lov om en energikommission [af Lone Dybkjær m. fl.].

Mødet hævet kl. 17.30.
